

Obrazac SP2

UNIVERZITET U SARAJEVU – KATOLIČKI BOGOSLOVNI FAKULTET
OPIS predmeta

Šifra predmeta: SPNZ-IZ-02	Naziv predmeta: APOKRIFI I SPISI S MRTVOG MORA		
Ciklus: Integrirani	Godina: III., IV.,V.	Semestar: ljetni	Broj ECTS kredita: 2
Status: Izborni		Ukupan broj sati: 15	
Sudionici u nastavi	Nastavnici i suradnici izabrani na oblast kojoj predmet pripada		
Preduvjet za upis:	Nema		
Cilj (ciljevi) predmeta:	Cilj predmeta jest podrobnije informirati studente, kako o starozavjetnim, tako i o novozavjetnim apokrifima. Cilj je i upoznavanje sa Spisima s mrtvog mora (njihov pronalazak i odnos prema biblijskim spisima). Apokrifni spis odražavaju duhovne struje u kasnom židovstvu i ranom kršćanstvu koje pomažu razumjeti stanje u zajednici i kriterije za zatvaranje kanona. Profani autori i mediji danas često zlorabe ove spise tvrdeći da je prva Crkva „sakrila istinu o Isusu“. Zato ih je vrijedno upoznati.		
Tematske jedinice:	<p>Obraduju se sljedeće teme:</p> <p>Židovski apokrifi; Izraz „apokrifi“; Spisi o Henoku (1) Knjiga Jubileja; Oporuke dvanaest patrijarha; Aristejevo pismo Filokratu (1) Spisi o Makabejcima; Manašeova molitva; Spisi o Ezri; Spisi o Baruhu (1) Salomonovi psalmi; Uzašašće Mojsijevo; Biblijske starine; Sibilinska proroštva (1) Kršćanska apokrifna Evanđelja (Kršćanski apokrifi) (1) Nepotpuna Evanđelja (Evanđelje Ebionita; Evanđelje Hebrejâ; Evanđelje Nazarenâ; Papirus Egerton 2; Tajno Markovo evanđelje) (1) Evanđelja o djetinjstvu Isusovu (Jakovljevo protoevanđelje; Tomino evanđelje o Isusovu djetinjstvu) (1) Evanđelja izrekâ (Tomino evanđelje; Toma Osporavatelj; Jakovljevi apokrif; Spasiteljev dijalog (1) Evanđelja o mucu i uskrsnuću (Djela Pilatova; Petrovo evanđelje; Petrova apokalipsa) (1) Dijalozi o uskrsnuću (Marijino evanđelje; Epistula Apostolorum); Gnostički spisi naslovljeni „Evanđelje“ (1) Spisi s Mrtvog mora (Iskapanja); Važni kumranski spisi (1) Povijest sljedbe; Obilježja kumranskog života i misli (1) Druga arheološka nalazišta (1) Druga židovska djela (Pisci biblijskog razdoblja; Filon Aleskandrijski; Josip Flavije) (1) Rabinska literatura (Mišna; Tosefta; Talmud; Midraš; Targum) (1)</p>		
Ishodi učenja:	Znanje: 1. Uočiti važnost kanonskih biblijskih spisa.		

	<ol style="list-style-type: none">2. Dobiti jasniji uvid u apokrifnu literaturu.3. Shvatiti odnos apokrifne literature prema kanonskoj.4. Dobiti bolji uvid u vrijeme i okolnosti nastanka apokrifne i kanonske literature. <p>Vještine i kompetencije: Predmet upoznaje studente sa širim kontekstom nastanka i razvoja kako apokrifne tako i novozavjetne literature. Nakon odslušanog predmeta student je u stanju prosuditi razloge uvrštenja određenih spisa u kanonski i ne-kanonski opus.</p>
Metode izvođenja nastave:	Predavanja i mogućnost rasprave
Metode provjere znanja sa strukturom ocjene:	Uredno pohađanje nastave. Uključenost u rasprave, pitanja, samostalna tumačenja, praćenje izloženoga. Usmeni ispit.
Literatura:	<p>Obavezna:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Raymond E. BROWN – Pheme PERKINS – Anthony SALDARINI, „Apokrifi; Spisi s Mrtvog mora; Druga židovska literatura”, Znanstveni uvod u Bibliju (Sarajevo: KBF; Zagreb: Glas Koncila, 2012.), 89-148.2. Ivo BAGARIĆ, Kumranski rukopisi i Novi zavjet (Tomislavgrad: Naša ognjišta, 21996.)3. Eugen WERBER, Kršćanstvo prije Krista? Otkrića u Kumranskoj špilji (Zagreb: Liber, 1972.)4. Judino evanđelje: Otkrivanje tajne papirusa starog 1700 godina (National Geographic Hrvatska, travanj 2006.) <p>Dopunska:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Eugen WERBER, Kumranski rukopisi iz pećina kraj Mrtvog mora (Beograd: BIGZ, 1982.);2. Josip VRANA, „Tomino evanđelje' i kanonska evanđelja“, Bogoslovska smotra 45 (1975.), 381-395.;3. J. R. PORTER, Izgubljena Biblija: otkriveni zaboravljeni spisi (Zagreb: KS, 2011.);4. The Old Testament Pseudepigrapha, 2. sveska, ur. James H. CHARLESWORTH (New York: Doubleday, 1983.);5. New Testament apocrypha, 2. sveska, ur. Wilhelm SCHNEEMELCHER (Cambridge: James Clarke, 1991.).